

Konferencia
o budúcnosti
Európy

Konferencia o budúcnosti Európy

Európska panelová diskusia občanov 2: Európska
demokracia/hodnoty a práva, právny štát,
bezpečnosť

Odporúčania

Konferencia o budúcnosti Európy
Európska panelová diskusia občanov 2:
Európska demokracia/hodnoty a práva, právny štát, bezpečnosť

ODPORÚČANIA PRIJATÉ PANELOM (NA POSTÚPENIE DO PLÉNA)

Okruh 1: Zabezpečenie práv a nediskriminácie

Podokruh 1.1 Nediskriminácia/Podokruh 1.2 Rodová rovnosť

1. „Odporúčame, aby EÚ stanovila kritériá nediskriminácie na trhu práce (kvóty pre mladých ľudí, staršie osoby, ženy, menšiny). Ak podniky splnia kritériá, dostanú dotácie alebo daňové úľavy.“

Odporúčame zvýšiť informovanosť zamestnancov o:

- nadnárodných a vnútroštátnych inštitúciách (napr. odbory),
- mechanizmoch, ktoré zabezpečujú, aby spoločnosti dodržiavali existujúce pravidlá nediskriminácie na pracovisku,
- kvalifikačných programoch pre sociálne skupiny, ktoré sú na trhu práce diskriminované (mladí ľudia, staršie osoby, ženy, menšiny).

„Odporúčame prijať dvojstupňové právo EÚ. Po prvé, poskytnúť dotácie na nábor zamestnancov z určitých kategórií náchylných na diskrimináciu. Po druhé, zákon by mal zamestnávateľom uložiť povinnosť zamestnávať takéto skupiny na minimálne obdobie.“

EÚ je totiž zodpovedná za udržiavanie rovnováhy medzi záujmami voľného trhu a ochranou zraniteľných kategórií, ktoré by mali byť právne chránené. Heterogénne skupiny sú pre podniky žiaduce, pretože ponúkajú rôznorodé kvalifikácie. Dotácie sú ďalším stimulom, ktorý sa má podnikom poskytnúť.

2. „Odporúčame, aby EÚ vytvorila stimulačný program, ktorý uľahčí vytváranie cenovo dostupných materských škôl a detských ihrísk vo veľkých a malých podnikoch. Spoločné zariadenia sú takisto vhodnou možnosťou pre menšie firmy na získanie dotácie.

Odporúčame, aby EÚ prinútila podniky vytvárať materské školy úmerne počtu zamestnancov.“

Odporúčame to, pretože spojenie rodinného a pracovného života zlepšuje pracovné výsledky, znižuje nezamestnanosť a rodičom, najmä ženám, umožňuje pokračovať v kariére. Navrhované riešenie, ktoré kladie dôraz na sociálny rozmer, zaručuje bezpečnosť detí a znižuje obavy rodičov.

Podokruh 1.3 Ochrana ľudských práv a práv prírody a zvierat

3. „Odporúčame zabezpečiť dobré životné podmienky zvierat a udržateľnosť v poľnohospodárstve zmenou smernice 98/58 ES o ochrane zvierat chovaných na hospodárske účely. Je potrebné vymedziť podrobnejšie minimálne kritériá. Mali by byť konkrétne, merateľné a časovo ohraničené. Minimálne kritériá by mali byť stanovené tak, aby viedli k vyšším štandardom pre dobré životné podmienky zvierat a zároveň umožnili prechod na klimatickú a environmentálnu udržateľnosť a ekologické poľnohospodárstvo.“

Ako občania sa domnievame, že je dôležité, aby sa v rámci EÚ harmonizovali prísnejšie minimálne normy týkajúce sa chovu zvierat. Sme si vedomí, že táto transformácia môže spôsobiť problémy v niektorých poľnohospodárskych odvetviach, ktoré využívajú dotácie, a v tých, ktoré prechádzajú na ekologické a udržateľné poľnohospodárstvo. Považujeme však za veľmi dôležité zabezpečiť, aby sa táto transformácia uskutočnila.

4. „Odporúčame, aby sa v Európe a na celom svete podporovalo poľnohospodárstvo, ktoré je šetrnejšie k životnému prostrediu a klíme, a to zdaňovaním všetkých negatívnych emisií, pesticídov, extrémneho využívania vody atď. na základe ich environmentálnej záťaže. Clá na všetok poľnohospodársky tovar dovážaný do EÚ musia odstrániť konkurenčné výhody tretích krajín, ktoré nemajú rovnaké normy ako EÚ. Na podporu poľnohospodárstva šetrného k zvieratám odporúčame, aby sa zdaňovali emisie spôsobené diaľkovou prepravou zvierat.“

Veríme, že zavedením takéhoto systému je možné podporiť prechod na poľnohospodárstvo šetrné ku klíme a k životnému prostrediu.

5. „V súčasnom kontexte mnohých falošných správ odporúčame podporovať nezávislejšie, objektívnejšie a vyváženejšie mediálne spravodajstvo prostredníctvom: 1. vypracovania smernice o minimálnych normách pre nezávislosť médií na úrovni EÚ; 2. podpory rozvoja mediálnych kompetencií každého občana na úrovni EÚ“.

EÚ musí vypracovať smernicu na zabezpečenie nezávislosti médií a slobody slova.

6. „Odporúčame zastaviť dotovanie poľnohospodárskej veľkovýroby, ak to nepovedie k prechodu na klimaticky a environmentálne udržateľné a ekologické poľnohospodárstvo. Namiesto toho odporúčame presmerovať dotácie na podporu udržateľnej transformácie.“

Namiesto dotovania poľnohospodárskeho sektora masového chovu by sa dotácie mali presmerovať na farmy, ktoré prechádzajú na nové minimálne normy pre dobré životné podmienky zvierat.

Podokruh 1.4 Právo na súkromie

7. „Odporúčame, aby subjekty, ktoré spracúvajú osobné údaje, mali licenciu na úrovni EÚ. Tieto subjekty podliehajú aj nezávislému externému ročnému auditu ochrany údajov. Tieto subjekty budú za porušenie ochrany údajov potrestané úmerne k ich ročnému obratu, a to prísnejšie, ako podľa súčasného nariadenia. Licencia by mala byť zrušená po dvoch po sebe nasledujúcich porušeníach a okamžite po závažnom porušení.“

Toto všetko odporúčame, pretože súčasné predpisy (GDPR) nie sú dostatočné a je potrebné lepšie monitorovať a sankcionovať subjekty s cieľom uistiť sa, že neporušujú ochranu údajov a právo na súkromie.

8. „Odporúčame posilniť právomoci EÚ v oblasti: 1. vzdelávania o ochrane údajov; 2. zvyšovania informovanosti o ochrane údajov a 3. ochrany osobných údajov maloletých. Odporúčame, aby sa v GDPR stanovili jasnejšie a prísnejšie pravidlá spracúvania údajov maloletých vrátane pravidiel súhlasu, overovania veku a kontroly zo strany poručníkov alebo opatrovníkov. Odporúčame takisto zaviesť do GDPR osobitnú kategóriu pre citlivé údaje maloletých (napr. údaje z registra trestov, zdravotné informácie, nahota), aby boli maloletí chránení pred akoukoľvek formou zneužitia a diskriminácie.“

Toto odporúčanie je potrebné, pretože maloletí sú obzvlášť zraniteľní voči porušovaniu ochrany údajov a súkromia a v súčasnosti neexistuje dostatočné povedomie o ochrane údajov medzi širokou verejnosťou, najmä medzi maloletými, učiteľmi a poručníkmi alebo opatrovníkmi. Všetci sa musia naučiť,

ako používať online a offline služby súvisiace s údajmi a ako chrániť práva detí na súkromie. Poručníci alebo opatrovníci môžu okrem toho často súhlasiť so spracovaním údajov detí bez toho, aby si toho boli plne vedomí alebo informovaní, a deti môžu súhlas rodičov sfaľšovať. V neposlednom rade je toto odporúčanie potrebné, pretože napriek jeho zásadnému významu neexistuje riadna celoeurópska kampaň zameraná na zvyšovanie povedomia o ochrane údajov, ktorá by bola osobitne určená maloletým, poručníkom alebo opatrovníkom a učiteľom.

9. „Odporúčame zaviesť štandardizované zásady ochrany osobných údajov a ľahko zrozumiteľné, stručné a ľahko použiteľné formuláre súhlasu, v ktorých sa jasne uvedie, aké spracovanie údajov je nevyhnutne potrebné a aké spracovanie je nepovinné. Odporúčame, aby zrušenie súhlasu bolo jednoduché, rýchle a trvalé. Ak neexistuje súhlas s nepovinným spracovaním údajov, odporúčame zakázať subjektom obmedzovať svoje služby viac, ako je nevyhnutné.“

Odporúčame to, pretože súčasné pravidlá EÚ nie sú dostatočne presné, odvolanie súhlasu je zdĺhavé, dočasné a zložité a subjekty nemajú záujem ponúkať svoje služby občanom, ktorí si uplatňujú svoje práva na ochranu údajov.

Okruh 2: Ochrana demokracie a právneho štátu

Podokruh 2.1 Ochrana právneho štátu

10. „Odporúčame, aby sa nariadenie o podmienenosti (2020/2092, prijaté 16. decembra 2020) zmenilo tak, aby sa vzťahovalo na všetky porušenia zásad právneho štátu, a nielen na porušenia, ktoré majú vplyv na rozpočet EÚ.“

Nariadenie o podmienenosti umožňuje pozastaviť poskytovanie finančných prostriedkov EÚ členským štátom, ktoré porušujú zásady právneho štátu. Podľa súčasného znenia sa však vzťahuje len na porušenia, ktoré majú vplyv na rozpočet EÚ alebo pri ktorých hrozí, že ho ovplyvnia. Súčasná formulácia nariadenia o podmienenosti okrem toho chráni skôr rozpočet EÚ a inštitúcie EÚ ako občanov príslušných členských štátov. Preto odporúčame zmeniť

súčasnú zmenu nariadenia tak, aby sa vzťahovalo na všetky porušenia zásad právneho štátu.

11. „Odporúčame, aby EÚ organizovala výročnú konferenciu o právnom štáte v nadväznosti na zverejnenie výročnej správy o právnom štáte (mechanizmus Komisie na monitorovanie dodržiavania zásad právneho štátu v členských štátoch). Členské štáty by mali byť povinné vyslať na konferenciu sociálne rôznorodé národné delegácie, ktoré by zahŕňali občanov aj štátnych zamestnancov.“

Táto konferencia by podporila dialóg medzi občanmi EÚ o otázkach právneho štátu, ako aj dialóg medzi občanmi a odborníkmi, ktorí vypracúvajú výročnú správu o právnom štáte. Veríme, že v atmosfére vzájomného uznania a výmeny informácií si účastníci môžu preniesť najlepšie postupy a nápady do svojich krajín. Konferencia by okrem toho priniesla povedomie a pochopenie zásady právneho štátu, ako aj zistení a procesu, ktoré sú základom výročnej správy o právnom štáte. Zároveň by to upútalo pozornosť médií a umožnilo by to občanom podeliť sa o svoje skúsenosti a porovnať ich so zisteniami uvedenými v správe.

Podokruh 2.2 Ochrana a posilnenie demokracie/Podokruh 2.4 Médiá a dezinformácie

12. „Odporúčame, aby EÚ prísnejšie presadzovala svoje pravidlá hospodárskej súťaže v mediálnom sektore s cieľom zabezpečiť ochranu plurality médií vo všetkých členských štátoch. EÚ by mala zabrániť veľkým mediálnym monopolom a politickým procesom vymenovania členov predstavenstva médií. Odporúčame takisto, aby pripravovaný zákon EÚ o slobode médií obsahoval pravidlá, ktoré zabránia politikom vlastniť médiá alebo mať silný vplyv na ich obsah.“

Odporúčame to, pretože presadzovanie pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže podporuje pluralitný mediálny priestor, v ktorom majú občania možnosť výberu. Keďže Komisia v súčasnosti pripravuje zákon (zákon o slobode médií) o integrite mediálneho trhu EÚ, mal by tento zákon zohľadňovať aj to, že médiá by nemali byť vo vlastníctve politikov ani pod ich vplyvom.

Podokruh 2.3 Bezpečnosť

13. „Odporúčame inštitúciám EÚ, aby zohrávali silnejšiu úlohu so všetkými nástrojmi, ktoré majú k dispozícii, vrátane národných centier pre kybernetickú bezpečnosť a Agentúry Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA), s cieľom chrániť jednotlivcov, organizácie a inštitúcie pred novými hrozbami vyplývajúcimi z narušenia kybernetickej bezpečnosti a využívania umelej inteligencie na kriminálne účely. Ďalej odporúčame, aby sa smernice pochádzajúce z Európy a jej agentúr správne vykonávali a šírili vo všetkých členských štátoch.“

Odporúčame to, pretože občania sa cítia bezmocní a nevedia, čo robí Európska únia v boji proti týmto hrozbám. Odporúčame to, pretože tieto hrozby predstavujú vážny vnútroštátny a európsky bezpečnostný problém. Odporúčame to, pretože Európa by mala byť v tejto oblasti skutočným inovátorom.

14. „Odporúčame, aby Európska únia vo vzťahu k vonkajším krajinám v prvom rade posilnila spoločné demokratické hodnoty na svojich hraniciach. Odporúčame, aby až po dosiahnutí tohto cieľa mohla byť Európska únia prostredníctvom diplomacie a dialógu vyslancom nášho demokratického modelu v krajinách, ktoré sú pripravené a ochotné ho uplatňovať.“

Odporúčame to, pretože najskôr sa musíme pozrieť dovnútra a až potom von, pretože Európa môže a mala by podporovať členské štáty pri posilňovaní ich demokracií, pretože práve tým, že ideme príkladom a podporujeme úsilie vonkajších krajín o demokraciu, chránime aj sami seba.

Okruh 3: Reforma EÚ

Podokruh 3.1 Inštitucionálna reforma

15. „Odporúčame zmeniť názvy inštitúcií EÚ, aby sa objasnili ich funkcie. Napríklad Rada Európskej únie by sa mohla nazývať Senát Európskej únie. Európska komisia by sa mohla nazývať Výkonná komisia Európskej únie.“

Odporúčame to, pretože v súčasnosti je pre občanov ťažké pochopiť úlohy a funkcie jednotlivých inštitúcií Európskej únie. Ich názvy neodrážajú ich funkcie. Od občanov nemožno očakávať, že budú rozlišovať medzi Radou Európskej únie, Európskou radou a Radou Európy. Je dôležité zabrániť prekryvaniu.

16. „Odporúčame prijať zákon o voľbách do Európskeho parlamentu, ktorým sa zharmonizujú volebné podmienky (vek voličov, dátum volieb, požiadavky na volebné obvody, kandidátov, politické strany a ich financovanie). Európski občania by mali mať právo voliť rôzne strany na úrovni Európskej únie, ktoré pozostávajú z kandidátov z viacerých členských štátov. Počas dostatočného prechodného obdobia by občania mohli naďalej voliť vnútroštátne aj nadnárodné strany.“

Odporúčame to, pretože Európska únia potrebuje vybudovať pocit jednoty, ktorý by bolo možné dosiahnuť skutočne jednotnými voľbami do Európskeho parlamentu. Tieto spoločné voľby budú viesť k zodpovednosti poslancov Európskeho parlamentu a zamerajú volebnú kampaň na spoločné európske témy.

Podokruh 3.2 Rozhodovanie

17. „Odporúčame vytvoriť online platformu, na ktorej by občania mohli nájsť a vyžiadať si overené informácie. Platforma by mala byť jasne spojená s inštitúciami EÚ, mala by byť štruktúrovaná podľa tém a mala by byť ľahko dostupná (napr. vrátane telefónnej horúcej linky). Občania by mali mať možnosť klásť kritické otázky odborníkom (napr. akademikom, novinárom) a získať vecné odpovede s uvedením zdrojov.“

Voľný prístup k vecným informáciám má pre našu spoločnosť najvyššiu hodnotu, aby boli občania dobre informovaní a chránení pred falošnými správami a dezinformáciami. Potrebujeme dôveryhodný a nezávislý zdroj informácií, ktorý nie je ovplyvnený politickými, ekonomickými a vnútroštátnymi záujmami. Okrem toho môže platforma vytvoriť most (t. j. priamy vzťah) medzi občanmi a EÚ.

18. „Odporúčame, aby sa vo výnimočných prípadoch uskutočnilo celoeurópske referendum o mimoriadne dôležitých otázkach pre všetkých európskych občanov. Referendum by mal iniciovať Európsky parlament a malo by byť právne záväzné.“

Občania EÚ by mali mať väčší priamy vplyv na dôležité rozhodnutia týkajúce sa záležitostí celej EÚ. Referendá by sa však mali konať len vo výnimočných prípadoch, pretože náklady na ich pravidelné konanie sú príliš vysoké. Sme si vedomí, že toto odporúčanie si môže vyžadovať zmenu zmluvy a úpravu národných ústav.

19. „Odporúčame vytvoriť multifunkčnú digitálnu platformu, kde by občania mohli hlasovať v online voľbách a prieskumoch. Občania by mali mať možnosť zdôvodniť svoje hlasovanie o dôležitých otázkach a legislatívnych návrhoch pochádzajúcich z európskych inštitúcií. Platforma by mala byť bezpečná, široko prístupná a dobre viditeľná pre každého občana.“

Cieľom tejto platformy je zvýšiť účasť na európskej politike a uľahčiť občanom prístup ku konzultáciám a hlasovaniu. Existujúce nástroje a procesy nie sú dostatočne viditeľné, a preto potrebujeme nový integrovaný nástroj pre tieto rôzne funkcie. Väčšia účasť vedie k lepším rozhodnutiam, väčšej dôvere medzi európskymi občanmi a celkovo k lepšiemu fungovaniu Európskej únie.

20. „Odporúčame, aby sa prehodnotili hlasovacie systémy v inštitúciách EÚ so zameraním na otázku jednomyseľného hlasovania. Hlasovacia váha by sa mala vypočítať spravodlivo, aby boli chránené záujmy malých krajín.“

Jednomyseľné hlasovanie predstavuje významnú výzvu pre rozhodovanie v EÚ. Veľký počet členských štátov veľmi sťažuje dosiahnutie dohody. V prípade potreby by sa európske zmluvy mali zmeniť tak, aby sa riešila otázka jednomyseľnosti.

Podokruh 3.3 Užšia integrácia

21. „Odporúčame EÚ, aby realizovala verejné investície, ktoré povedú k vytváraniu vhodných pracovných miest a k zlepšeniu a harmonizácii kvality života v celej EÚ, medzi členskými štátmi a v rámci členských štátov (t. j. na regionálnej úrovni). Pri realizácii verejných investícií je potrebné zabezpečiť dohľad, transparentnosť a účinnú komunikáciu s občanmi a umožniť im sledovať celý proces investícií. Investície do kvality života zahŕňajú vzdelávanie, zdravotníctvo, bývanie, fyzickú infraštruktúru, starostlivosť o starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím, pričom sa zohľadňujú potreby každého členského štátu. Ďalšie investície by sa mali usilovať o vytvorenie vhodnej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, aby sa umožnil zdravý životný štýl.“

Odporúčame to, pretože harmonizácia životnej úrovne v celej EÚlepší hospodársky pokrok v celej EÚ, čo povedie k zjednoteniu EÚ. Je to základný ukazovateľ smerom k ďalšej integrácii EÚ. Hoci niektoré z týchto mechanizmov už fungujú, máme pocit, že stále existuje priestor na ďalšie zlepšenie.

22. „Odporúčame vytvoriť spoločný základ podľa súboru ekonomických ukazovateľov a ukazovateľov kvality života pre všetky členské štáty, s rovnakými možnosťami a s rovnakou úrovňou pre všetkých, aby sa dosiahla spoločná hospodárska štruktúra. Je dôležité, aby sa vytvorenie spoločného základu riadilo jasným a realistickým časovým plánom, ktorý stanovujú inštitúcie na odporúčanie odborníkov. O tom, ako by mala takáto spoločná hospodárska štruktúra vyzeráť, by sa malo konzultovať aj s odborníkmi. Je takisto dôležité, aby sa ukazovatele vymedzujúce spoločný základ ďalej spresnili s pomocou odborníkov.“

Odporúčame to, pretože spravodlivá EÚ bude znamenať jednotnejšiu Európu. Aby sme boli spravodliví, musíme ponúknuť rovnaké príležitosti a spoločný základ pre celú EÚ. Spoločnú hospodársku štruktúru možno dosiahnuť až po vytvorení spoločného základu.

23. „Odporúčame zdaňovať veľké korporácie a príjmy z veľkých korporácií, aby prispievali na verejné investície, a využiť dane na investície do vzdelávania a rozvoja každej krajiny (výskum a vývoj, štipendiá – Erasmus atď.). Je takisto dôležité zamerať sa na odstránenie existencie daňových rajov v EÚ.“

Odporúčame to, pretože to pomôže zabrániť daňovým únikom a vytváraniu daňových rajov a pomôže to pri dodržiavaní právnych predpisov.

Okruh 4: Budovanie európskej identity

Podokruh 4.1 Výchova k demokracii

24. „Odporúčame, aby sa vzdelávanie o demokracii v Európskej únii snažilo zlepšiť a dosiahnuť minimálny štandard vedomostí vo všetkých členských štátoch. Toto vzdelávanie by malo zahŕňať okrem iného demokratické procesy a všeobecné informácie o EÚ, ktoré by sa mali vyučovať vo všetkých členských štátoch EÚ. Toto vzdelávanie by malo byť ďalej obohatené o súbor rôznych koncepcií vyučovania demokratického procesu, ktoré by mali byť pútavé a primerané veku.“

Toto odporúčanie a dôvody, ktoré ho odôvodňujú, sú dôležité, pretože ak sa zrealizujú, povedú k harmonickejšiemu a demokratickejšiemu životu

v Európskej únii. Medzi tieto odôvodnenia patria: mladí ľudia by sa vzdelávali v oblasti demokratických procesov; toto vzdelávanie by mohlo obmedziť populizmus a dezinformácie vo verejnej diskusii; viesť k menšej diskriminácii; a napokon vzdelávať a zapájať občanov do demokracie nad rámec ich volebnej povinnosti.

25. „Odporúčame, aby sa existujúce a nové prekladateľské technológie, ako je umelá inteligencia, ďalej rozvíjali, zlepšovali a sprístupňovali, aby sa znížili jazykové bariéry a posilnila spoločná identita a demokracia v Európskej únii.“

Toto odporúčanie a dôvody, ktoré ho odôvodňujú, sú dôležité, pretože ak sa zrealizuje, pomôže vybudovať spoločnú európsku identitu zlepšením komunikácie medzi občanmi všetkých členských štátov.

26. „Odporúčame, aby boli overiteľné informácie ľahko a zrozumiteľne prístupné občanom prostredníctvom aplikácie pre mobilné zariadenia s cieľom zlepšiť transparentnosť, verejnú diskusiu a demokraciu. Táto aplikácia by mohla šíriť informácie týkajúce sa napríklad právnych predpisov, diskusií v rámci EÚ, zmien v zmluvách atď.“

Toto odporúčanie a dôvody, ktoré ho odôvodňujú, sú dôležité, pretože v prípade jeho realizácie sa uľahčí komunikácia v zmysle informovanejšej diskusie medzi občanmi príslušných členských štátov prostredníctvom aplikácie, ktorá by mohla mať mnoho rôznych funkcií. Táto aplikácia by mala byť navrhnutá tak, aby bola relevantná pre všetkých a aby takisto podnecovala ďalšiu zvedavosť a sprístupňovala technické informácie a robila ich pútavejšími. Aplikáciu treba chápať ako doplnkový zdroj, ktorý šíri informácie oficiálne overené priamo EÚ s cieľom zvýšiť dôveru, transparentnosť verejnej diskusie a pomôcť budovať spoločnú európsku identitu.

Podokruh 4.2 Európske hodnoty a identita

27. „Odporúčame, aby EÚ vytvorila osobitný fond pre online a offline interakcie (t. j. výmenné programy, panely, stretnutia) krátkodobej aj dlhodobej povahy medzi občanmi EÚ s cieľom posilniť európsku identitu. Účastníci by mali byť reprezentatívnou vzorkou spoločnosti v rámci EÚ, ktorá by zahŕňala cieľové skupiny na základe rôznych kritérií, t. j. demografických, sociálno-ekonomických a profesijných kritérií. Ciele tohto fondu musia byť jasne špecifikované, aby sa stimulovala európska identita, a fond sa musí pravidelne vyhodnocovať.“

Odporúčame to, pretože tento druh interakcií umožňuje občanom zdieľať myšlienky a dlhšie výmeny im umožňujú pochopiť rôzne kultúry a vymieňať si skúsenosti vrátane odborných postupov. Fond EÚ je potrebný, pretože je dôležité, aby sa na ňom mohli podieľať všetci vrátane tých, ktorí sa na ňom spravidla nepodieľajú.

28. „Odporúčame, aby EÚ urýchlene investovala do boja proti dezinformáciám podporou existujúcich organizácií a iniciatív, ako sú Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií a Európske stredisko pre monitorovanie digitálnych médií, a podobných iniciatív v členských štátoch. Medzi protopatrenia by mohlo patriť overovanie faktov, zvyšovanie povedomia o dezinformáciách, poskytovanie ľahko dostupných štatistík, primerané sankcionovanie tých, ktorí šíria dezinformácie na základe právneho rámca, a boj proti zdrojom dezinformácií.“

Toto odporúčanie je dôležité, pretože nepodložené tvrdenia a dezinformácie prichádzajúce z EÚ i mimo nej vyvolávajú konflikty medzi občanmi EÚ, polarizujú spoločnosť, ohrozujú demokraciu a poškodzujú hospodárstvo. Vzhľadom na zložitosť tejto témy sú potrebné značné ľudské a finančné zdroje.

29. „Odporúčame 1. zvýšiť frekvenciu online a offline interakcií medzi EÚ a jej občanmi (t. j. priamo sa pýtať občanov na záležitosti EÚ a vytvoriť používateľsky ústretovú platformu, ktorá zabezpečí, aby každý občan mohol komunikovať s inštitúciami EÚ a úradníkmi EÚ), a 2. s cieľom zabezpečiť, aby sa občania mohli zúčastňovať na procese tvorby politiky EÚ, vyjadrovať svoje názory a získavať spätnú väzbu, odporúčame vytvoriť chartu alebo kódex správania či usmernenia pre úradníkov EÚ. Mali by existovať rôzne spôsoby interakcie, aby sa na nich mohol zúčastniť každý občan.“

Odporúčame to, pretože existuje niekoľko spôsobov, ako osloviť inštitúcie EÚ (online platformy, zastupiteľské orgány), ktoré však nie sú známe, účinné ani transparentné. Medzi jednotlivými krajinami sú veľké rozdiely v dostupnosti. Častejšie a kvalitnejšie interakcie povedú k pocitu osvojenia si občianstva EÚ.

30. „Odporúčame, aby sa európskej identite a hodnotám (t. j. právnemu štátu, demokracii a solidarite) venovalo v procese integrácie migrantov osobitné miesto. Medzi možné opatrenia by mohlo patriť vytvorenie programov alebo podpora už existujúcich (miestnych) programov na podporu

sociálnych interakcií medzi migrantmi a občanmi EÚ alebo zapojenie podnikov do programov na podporu integrácie migrantov. Zároveň by sa mali iniciovať podobné programy s cieľom zvýšiť informovanosť občanov EÚ o otázkach súvisiacich s migráciou.“

Toto odporúčanie je dôležité, pretože programy sociálnej interakcie môžu podporiť migrantov v ich novom živote a umožniť nemigrantom nahliadnuť do každodenného života migrantov. Ak migranti žijú v getách, nie je možné ich integrovať do spoločnosti krajiny a EÚ. Spoločná politika je potrebná, pretože keď migranti vstúpia na územie EÚ, môžu ísť do každej krajiny v rámci EÚ. Miestne iniciatívy by sa mali podporovať, pretože miestne samosprávy budú využívať finančné prostriedky efektívnejšie v porovnaní s vnútroštátnou úrovňou.

Podokruh 4.3 Informácie o EÚ

31. „Odporúčame, aby EÚ poskytovala európskym občanom viac informácií a správ. Mala by použiť všetky potrebné prostriedky a zároveň rešpektovať slobodu a nezávislosť médií. Mala by médiám poskytovať zdroje, ako aj rozsiahle a spoľahlivé informácie o činnostiach a politikách EÚ. EÚ by mala zaručiť, aby vnútroštátne a európske médiá vysielali informácie rovnomerne vo všetkých členských štátoch, a mala by zabezpečiť, aby členské štáty podporovali verejnoprávne stanice a verejnoprávne tlačové agentúry v informovaní o európskych záležitostiach.“

Odporúčame to, pretože na základe našich osobných skúseností a údajov z Eurobarometra je väčšina európskych občanov informovaná prostredníctvom tradičných médií (tlač, rozhlas a televízia) a informácie o EÚ, ktoré tieto kanály v súčasnosti ponúkajú, sú veľmi obmedzené. Médiá, najmä verejnoprávne médiá, plnia funkciu verejnej služby, takže informovanie o otázkach EÚ, ktoré sa týkajú európskeho obyvateľstva, je zásadné a nevyhnutné na plnenie tejto funkcie. Odporúčame, aby informácie o EÚ vydávané v rôznych členských štátoch boli rovnaké, aby sa podporila integrácia a aby sa v každej krajine predišlo rozdielnym informáciám o rôznych otázkach. Využívanie už existujúcich mediálnych kanálov je uskutočniteľnejšie a lacnejšie ako vytváranie nového kanála, pričom sa dosiahne rovnaký výsledok. Výhodou už existujúcich kanálov je aj to, že ich občania už poznajú. Žiadny občan by si nemal vyberať medzi rôznymi kanálmi, aby mal prístup k rôznemu (vnútroštátnemu alebo európskemu) obsahu.

32. „Odporúčame EÚ, aby vytvorila a propagovala viacjazyčné online fóra a offline stretnutia, na ktorých môžu občania začať diskusiu so zástupcami EÚ bez ohľadu na tému a geografický rozsah nastolenej otázky. Tieto online fóra a offline stretnutia by mali mať vymedzený krátkodobý časový limit, v ktorom sa prijímajú odpovede na otázky. Všetky informácie o týchto priestoroch by mali byť sústredené na integrovanom oficiálnom webovom sídle s rôznymi funkciami; napríklad priestor pre často kladené otázky, možnosť podeliť sa o myšlienky, návrhy alebo obavy s ostatnými občanmi a mechanizmus na identifikáciu najviac podporovaných nápadov alebo návrhov. V každom prípade by mal byť prístup k nemu jednoduchý a mal by sa používať nebyrokratický jazyk.“

Odporúčame to, pretože sa tak vytvorí priamy kanál medzi európskymi občanmi a európskymi predstaviteľmi, aby mohli spolu hovoriť a spolupracovať, čo občanom umožní ľahký prístup k informáciám o EÚ a zlepši ich informovanosť. Vytvorí tým transparentnejšiu a otvorenejšiu EÚ a pomôže občanom podeliť sa o svoje problémy a myšlienky, získať odpovede a politické riešenia a umožní im zapojiť sa a vymieňať si názory a skúsenosti s ostatnými občanmi.

33. „Odporúčame inštitúciám a predstaviteľom EÚ, aby vo svojej komunikácii používali prístupnejší jazyk a vyhýbali sa používaniu byrokratických výrazov, pričom by zároveň mali zachovať kvalitu a odbornosť poskytovaných informácií. EÚ by takisto mala prispôbiť informácie, ktoré poskytuje občanom, rôznym komunikačným kanálom a profilom publika (napr. noviny, televízia, sociálne médiá). EÚ by mala vynaložiť osobitné úsilie na prispôbenie komunikácie digitálnym médiám, aby zvýšila svoju schopnosť osloviť mladých ľudí.“

Odporúčame to, pretože zrozumiteľné informácie umožnia EÚ osloviť viac európskych občanov, nielen tých, ktorí sa angažujú. Vďaka novým a moderným nástrojom zameraným na konkrétne cieľové skupiny budú občania lepšie chápať činnosti a politiky EÚ, najmä mladí ľudia, ktorí sa necítia byť v blízkosti EÚ alebo k nej nie sú pripútaní.

Okruh 5: Posilnenie participácie občanov

Podokruh 5.1 Účasť občanov

34. „Odporúčame, aby boli nezávislí občianski pozorovatelia prítomní pri všetkých rozhodovacích procesoch EÚ. Malo by existovať fórum alebo stály orgán zástupcov občanov, ktorý by plnil funkciu vysielania relevantných a dôležitých informácií pre všetkých občanov EÚ podľa definície občanov EÚ. Títo občania by sa zapojili do dialógu so všetkými ostatnými európskymi občanmi v duchu prepojenia zhora nadol a zdola nahor, čím by sa ďalej rozvíjal dialóg medzi občanmi a inštitúciami EÚ.“

Je zrejmé, že občania si zaslúžia byť informovaní o všetkých otázkach, a treba zabezpečiť, aby politici nemohli pred občanmi zatajovať niektoré problémy, o ktorých by boli radšej, keby o nich občania nevedeli. Tým by sa preklenula priepasť medzi občanmi a volenými zástupcami a vytvorili by sa nové cesty dôvery.

35. „Odporúčame, aby EÚ znovu otvorila diskusiu o ústave Európy s cieľom vytvoriť ústavu, o ktorej budú informovaní občania EÚ. Občania by mali mať možnosť hlasovať pri tvorbe takejto ústavy. S cieľom predísť konfliktom s členskými štátmi by táto ústava mala prioritne zahŕňať hodnoty ľudských práv a demokracie. Pri tvorbe takejto ústavy by sa mali zohľadniť predchádzajúce snahy, ktoré sa nikdy nezrealizovali do podoby ústavy.“

Táto ústava by totiž zapojila mladých ľudí do politiky na úrovni EÚ a pôsobila by proti silnejúcim silám nacionalizmu. Poskytla by takisto spoločnú definíciu toho, čo znamená demokracia v Európe, a zabezpečila by, aby sa uplatňovala rovnakým spôsobom vo všetkých členských štátoch, pretože EÚ vyznáva spoločné hodnoty v oblasti demokracie a ľudských práv. Občanom by to umožnilo zapojiť sa do rozhodovacieho procesu, ako aj to, aby sa vďaka účasti na tomto procese väčšmi identifikovali ako občania EÚ.

36. „Odporúčame politikom, aby zodpovednejšie zastupovali občanov, ktorí si ich zvolili. Najmä mladí ľudia sú politike obzvlášť odcudzení a nie sú braní vážne vždy, keď sa do nej zapájajú. Odcudzenie je však univerzálny problém a ľudia všetkých vekových kategórií by sa mali angažovať viac ako v súčasnosti.“

Treba obnoviť definíciu toho, čo je to demokracia. Musíme si pripomenúť, čo demokracia vlastne je. Demokracia je o zastupovaní ľudí (občanov EÚ). Mladí ľudia sú znechutení a sklamaní politikmi, ktorých považujú za elity, ktoré nezdieľajú ich názory. To je dôvod, prečo by sa ľudia mali zapájať viac ako

v súčasnosti, a to novými a pútavými spôsobmi. Túto úlohu by mohol plniť vzdelávací systém, ďalej sociálne médiá a všetky ostatné formy médií počas celého životného cyklu a vo všetkých jazykoch.

Podokruh 5.2 Participácia občanov

37. „Odporúčame, aby sa EÚ priblížila občanom dôraznejším spôsobom, čo znamená zapojenie členských štátov do podpory účasti občanov v EÚ. EÚ by mala podporovať využívanie mechanizmov účasti občanov prostredníctvom marketingových a propagačných kampaní. Do tohto procesu by sa mali povinne zapojiť aj orgány štátnej správy a samosprávy. EÚ by mala zaručiť účinnosť platforiem participatívnej demokracie.“

Odporúčame to, pretože je potrebné posilniť a zefektívniť už existujúcu platformu: je potrebné, aby občania poskytovali EÚ viac spätnej väzby a naopak. V rámci EÚ sa nevedie dostatočná diskusia medzi občanmi a vládami. Občania sa totiž do podávania petícií nezapájajú buď preto, že nevedia, že tento proces existuje, alebo neveria v úspech takejto petície.

38. „Odporúčame, aby EÚ vytvorila a realizovala programy pre školy o tom, čo sa v EÚ robí v súvislosti s existujúcimi mechanizmami účasti. Tieto programy by mali byť zahrnuté do školských osnov o európskom občianstve a etike s obsahom primeraným veku. Mali by existovať aj programy pre dospelých. Občania by mali mať k dispozícii programy celoživotného vzdelávania, ktoré by im umožnili prehĺbiť si vedomosti o možnostiach občianskej účasti v EÚ.“

Odporúčame to, pretože je to dôležité pre budúcnosť našich detí. Občania chcú vedieť, ako vyjadriť svoj hlas. Je dôležité, aby poznali presné mechanizmy a spôsoby ich využitia, aby bol ich hlas v EÚ vypočutý. Je to dôležité na rovnaké začlenenie všetkých európskych občanov. Ako európski občania musíme vedieť, ako využívať svoje práva. Na základe toho, že sme európskymi občanmi, máme na tieto poznatky právo.

Podokruh 5.3 Participácia občanov

39. „Odporúčame, aby Európska únia zorganizovala zhromaždenia občanov. Dôrazne odporúčame, aby boli vypracované prostredníctvom právne záväzného a povinného zákona alebo nariadenia. Zhromaždenia občanov by

sa mali konať každých 12 až 18 mesiacov. Účasť občanov by nemala byť povinná, ale stimulovaná, pričom by mala byť organizovaná na základe obmedzených mandátov. Účastníci musia byť vybratí náhodným výberom, pričom musia spĺňať kritériá reprezentatívnosti, nesmú zastupovať žiadnu organizáciu ani byť vyzvaní k účasti z dôvodu svojej profesionálnej úlohy, keď sú členmi zhromaždenia. V prípade potreby sa poskytne podpora odborníkov, aby členovia zhromaždenia mali dostatok informácií na rokovanie. Rozhodovanie bude v rukách občanov. EÚ musí zabezpečiť, aby politici dodržiavali rozhodnutia občanov prijaté na zhromaždeniach občanov. V prípade, že sa návrhy občanov ignorujú alebo výslovne zamietnu, inštitúcie EÚ za to musia niesť zodpovednosť a zdôvodniť, prečo sa tak rozhodlo.“

Odporúčame zaviesť zhromaždenia občanov, pretože chceme, aby sa občania cítili bližšie k inštitúciám EÚ a aby sa priamo podieľali na rozhodovaní ruka v ruke s politikmi, čím by sa zvýšil pocit spolupatričnosti a priamej účinnosti. Okrem toho chceme, aby sa politické strany a ich volebné programy zodpovedali občanom.

Príloha: OSTATNÉ ODPORÚČANIA, KTORÉ PANEL NEPOSUDZOVAL A NESCHVÁLIL

Okruh 1: Zabezpečenie práv a nediskriminácie

Podokruh 1.1 Nediskriminácia/Podokruh 1.2 Rodová rovnosť

„Odporúčame EÚ, aby aktívne zapájala menšiny do tvorby politík týkajúcich sa kľúčových aspektov štátnych inštitúcií (napr. polície a mimovládnych organizácií). Odporúčame, aby EÚ zriadila poradný výbor, ktorý by bol priamo volený menšinami. Mal by byť zložený prevažne zo zástupcov menšín, pričom by mali byť prítomné aj mimovládne organizácie. Mal by zohrávať formatívnu úlohu pri vzdelávaní štátnych úradníkov, aby sa starali o potreby menšín. Tento orgán by mal mať právo veta v otázkach menšín.“

Odporúčame to, pretože hlasy menšín nie sú dostatočne vypočítané. Mali by vystupovať vo svojom mene, samostatne a na profesionálnej úrovni, preto sme spojili zastúpenie hlasovaním a odbornosť.

Okruh 2: Ochrana demokracie a právneho štátu

Podokruh 2.2 Ochrana a posilnenie demokracie/Podokruh 2.4 Médiá a dezinformácie

„Odporúčame zriadiť agentúru na monitorovanie audiovizuálnych, tlačových a digitálnych médií na európskej úrovni. Táto agentúra by mala dohliadať na to, aby vnútroštátne médiá pri tvorbe svojho obsahu postupovali nestrane a objektívne. S cieľom zabrániť dezinformáciám by agentúra mala poskytnúť systém bodovania spoľahlivosti vnútroštátnych médií. Tento systém bodovania by mal byť pre občanov zrozumiteľný.“

Odporúčame to, pretože potrebujeme zhodnotiť médiá a ich spoľahlivosť, ale aj rozmanitosť médií v krajinách EÚ. Najobjektívnejšie by to zabezpečila agentúra EÚ. Okrem toho, systém bodovania umožňuje občanom rozhodovať sa na základe informácií a motivuje médiá, aby poskytovali spoľahlivé správy. Ak sa ukáže, že systém bodovania nie je dostatočný na zabezpečenie

spoľahlivosti médií, agentúra by mala získať aj právomoc ukladať sankcie.

Okruh 5: Posilnenie participácie občanov

Podokruh 5.1 Účasť občanov

„Odporúčame, aby bol vytvorený zastupiteľský orgán občanov, ktorý by diskutoval a významným spôsobom informoval o rozhodovaní, a to vždy, keď sa na úrovni EÚ rozhoduje o otázke, ktorá má pre európskych občanov veľký význam (podľa rozhodnutia občanov – prípadne prostredníctvom prieskumu). Mala by to byť rôznorodá skupina približne 100 občanov zo všetkých krajín EÚ s rovnakým zastúpením každej krajiny. Mala by to byť rotujúca skupina, ktorej členovia sa pravidelne obmieňajú.“

Je dôležité vyhnúť sa problémom, ako je korupcia, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti so stálym zastupiteľským orgánom, a je nevyhnutné, aby mal takýto orgán rovnaké zastúpenie zo všetkých krajín, aby sa zabránilo nespravodlivému rozhodovaniu. Takýmto spôsobom by sa totiž predišlo problémom spojeným s neprestajným zhromažďovaním sa alebo používaním technológií na diaľku.